

**LIETUVOS RESPUBLIKOS KLIMATO KAITOS VALDYMO ĮSTATYMO NR. XI-329 18,
19, 20, 21, 24, 25, 27, 28, 29, 30 STRAIPSNIŲ IR ĮSTATYMO 1 IR 3 PRIEDŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos klimato kaitos valdymo įstatymo Nr. XI-329 18, 19, 20, 21, 24, 25, 27, 28, 29, 30 straipsnių ir įstatymo 1 ir 3 priedų pakeitimo įstatymo projekto (toliau – Projektas) rengimą paskatino poreikis suderinti šio galiojančio įstatymo 18 straipsnio 7 ir 10 dalių nuostatas dėl fluorintų šiltnamio efektą sukeliančių dujų tvarkymo atestatų (toliau – atestatas), pakeisti 19 straipsnio 3, 4 dalis ir papildyti nauja 7 dalimi, 20 straipsnio 2 dalies nuostatas dėl mokymų teikėjų leidimų vykdyti fizinių asmenų, dirbančių su fluorintomis šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis, ozono sluoksnį ardančiomis medžiagomis ir jų turinčia įranga, programas (toliau – leidimas) ir mokymų teikėjų išduodamų fizinių asmenų, dirbančių su fluorintomis šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis ir ozono sluoksnį ardančiomis medžiagomis ir jų turinčia įranga, pažymėjimų (toliau – pažymėjimas) viešinimo su 2025 m. rugsėjo 25 d. priimtu Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 1, 2, 5, 9, 10, 11, 12, 19, 23, 24, 29, 30, 31, 33, 35, 37, 40 straipsnių ir IV skyriaus pavadinimo pakeitimo, Įstatymo papildymo III¹ skyriumi, 33¹ straipsniu ir priedu bei 29 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo Nr. XV-441 (toliau – Viešojo administravimo įstatymas) nuostatomis dėl duomenų ir informacijos viešinimo pagal Licencijų informacinėje sistemoje tvarkomų duomenų skelbimą. Galiojančio įstatymo 19 straipsnio 3 ir 4 dalis suderinti su 2024 m. vasario 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2024/573 dėl fluorintų šiltnamio efektą sukeliančių dujų, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2019/1937 ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 517/2014 10 straipsnį įgyvendinančiais šiais Europos Komisijos įgyvendinimo reglamentais:

- 2024 m. rugsėjo 6 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2024/2215, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2024/573 nustatomi minimalieji sertifikatų, susijusių su stacionaria šaldymo, oro kondicionavimo ir šilumos siurblių įranga, organiniais Rankino ciklais ir izoterminių sunkvežimių, izoterminių priekabų, izoterminių lengvųjų transporto priemonių, įvairiarūšio vežimo konteinerių ir traukinių vagonų šaldymo įrenginiais, kuriuose yra fluorintų šiltnamio efektą sukeliančių dujų arba jų alternatyvų, išdavimo fiziniams ir juridiniams asmenims reikalavimai bei tokių sertifikatų tarpusavio pripažinimo sąlygos ir panaikinamas Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2015/2067;

- 2025 m. kovo 28 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2025/623, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2024/573 nustatomi su tirpiklių, kurių pagrindą sudaro fluorintos šiltnamio efektą sukeliančios dujos, surinkimu iš įrangos susiję fizinių asmenų sertifikatų minimalieji reikalavimai ir tokių sertifikatų tarpusavio pripažinimo sąlygos ir panaikinamas Komisijos reglamentas (EB) Nr. 306/2008;

- 2025 m. kovo 28 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2025/625, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2024/573 nustatomi fizinių ir juridinių asmenų sertifikatų minimalieji reikalavimai ir tokių sertifikatų tarpusavio pripažinimo sąlygos, susiję su stacionaria gaisro gesinimo įranga, kurioje yra tam tikrų fluorintų šiltnamio efektą sukeliančių dujų arba atitinkamų fluorintų šiltnamio efektą sukeliančių dujų alternatyvų, ir panaikinamas Komisijos reglamentas (EB) Nr. 304/2008;

- 2025 m. kovo 28 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2025/627, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2024/573 nustatomi su stacionarių elektros skirstomųjų įrenginių, kuriuose yra fluorintų šiltnamio efektą sukeliančių dujų, montavimu, aptarnavimu arba technine priežiūra, remontu arba eksploatacijos nutraukimu ir fluorintų šiltnamio efektą sukeliančių dujų surinkimu iš stacionarių elektros skirstomųjų įrenginių susiję fizinių asmenų sertifikatų minimalieji reikalavimai ir tokių sertifikatų tarpusavio pripažinimo sąlygos ir panaikinamas Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2015/2066;

- 2025 m. kovo 28 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentą (ES) 2025/1893, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2024/573 nustatomi fizinių asmenų mokymo pažymėjimų minimalieji reikalavimai ir tokių mokymo pažymėjimų tarpusavio pripažinimo sąlygos, susiję su tam tikra mobiliąja įranga, kurioje yra tam tikrų fluorintų šiltnamio efektą sukeliančių dujų arba jų alternatyvų, ir panaikinamas Komisijos reglamentas (EB) Nr. 307/2008.

Projekte 1 priede pakeičiami 1 punkto 1.26 – 1.28 papunkčiai, juos išplečiant, kad Lietuvos ūkio subjektai galėtų vykdyti anglies dioksido transportavimą ir (ar) geologinį saugojimą saugyklose, kurios turi leidimus, išduotus ne tik pagal Lietuvos Respublikos anglies dioksido geologinio saugojimo įstatymo 6 ir 7 straipsnių reikalavimus, bet ir pagal Direktyvos 2009/31/EB reikalavimus, kitose ES valstybėse narėse. Šiuo pakeitimu tikslinamas 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/87/EB nustatančios šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Sąjungoje ir iš dalies keičiančios Tarybos direktyvą 96/61/EB 1 priedo veiklą, susijusiu su CO₂ transportavimu ir geologiniu saugojimu, sąrašo perkėlimas į nacionalinę teisę.

2. Įstatymų projektų iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Projektą parengė Aplinkos ministerijos Klimato politikos grupės (vadovė Vilija Augutavičienė, tel. +370 686 17484, el. p. vilija.augutaviciene@am.lt) vyresnioji patarėja Stasilė Znutienė (tel. +370 696 51357, el. p. stasile.znutiene@am.lt), vyresnysis patarėjas Tomas Aukštinaitis (tel. +370 610 79985, el. p. tomas.aukstinaitis@am.lt).

3. Kaip šiuo metu yra teisiškai reglamentuojami Įstatymų projektuose aptarti teisiniai santykiai:

Galiojančio Klimato kaitos valdymo įstatymo 18 straipsnio 10 dalyje nustatoma, kad duomenys ir informacija apie atestatus visuomenės informavimo tikslais viešinami Aplinkosaugos leidimų informacinėje sistemoje (toliau – ALIS) ir Licencijų informacinėje sistemoje (toliau – LIS) iki atestato galiojimo panaikinimo dienos, taip sudarant palankias sąlygas paslaugų ieškantiems suinteresuotiems asmenims rasti atestatus turinčių paslaugų teikėjų. Viešinama ši atestatuose esanti informacija: fizinio asmens vardas ir pavardė arba juridinio asmens pavadinimas ir juridinio asmens kodas, veiklos rūšis, veiklos tipas, kategorija ir atestato galiojimo būseną. Klimato kaitos valdymo įstatymo 20 straipsnio 2 dalies preambulėje nurodoma, kad informacija ir duomenys apie mokymų teikėjų leidimus visuomenės informavimo tikslais viešinami ALIS ir LIS iki leidimo galiojimo panaikinimo dienos, taip sudarant palankias sąlygas paslaugų ieškantiems suinteresuotiems asmenims rasti leidimus turinčių paslaugų teikėjų. Viešinama ši leidimuose esanti informacija: fizinio asmens vardas ir pavardė arba juridinio asmens pavadinimas ir juridinio asmens kodas, leidimo išdavimo data, leidimo numeris, leidimo galiojimo būseną, mokymo programų pavadinimai. Pažymėjimų viešinimas nereglamentuotas.

Galiojančio įstatymo 19 straipsnio 3 ir 4 dalyse reglamentuojamos vykdomos fizinių asmenų, dirbančių su fluorintomis šiltnamio efektą sukeliančių dujomis ir ozono sluoksnį ardančiomis medžiagomis ir jų turinčia įranga atestavimo, sertifikavimo ir kvalifikacijos tobulinimo programos ir kokius veiklos rūšių darbus fiziniai asmenys gali atlikti baigę šias mokymo programas.

Galiojančio įstatymo 1 priedo 1 punkto 1.26 – 1.28 papunkčiuose, nustatyta, kad Lietuvos ūkio subjektai gali vykdyti anglies dioksido geologinį saugojimą saugyklose, kurios turi leidimus, išduotus pagal Lietuvos Respublikos anglies dioksido geologinio saugojimo įstatymo 6 ir 7 straipsnių reikalavimus.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Projekte, siekiant teisinio suderinamumo su 2025 m. rugsėjo 25 d. priimtu Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 1, 2, 5, 9, 10, 11, 12, 19, 23, 24, 29, 30, 31, 33, 35, 37, 40 straipsnių ir IV skyriaus pavadinimo pakeitimo, Įstatymo papildymo III¹ skyriumi, 33¹ straipsniu ir priedu bei 29 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo Nr. XV-441 nuostatomis dėl duomenų ir informacijos viešinimo pagal Licencijų informacinėje sistemoje tvarkomų duomenų skelbimą, siūloma pakeisti galiojančio įstatymo 18 straipsnio 7 dalį ir 10 dalį, patikslinti viešinamos informacijos apie atestatus sąrašą vadovaujantis licencijų duomenų tvarkymo reikalavimais, nustatytais Viešojo administravimo įstatyme. Analogiškai papildyti 19 straipsnį nauja 7 dalimi, nurodant mokymų teikėjų išduodamų fiziniams asmenims pažymėjimų viešinamos informacijos sąrašą, ir patikslinti galiojančio įstatymo 20 straipsnio 2 dalies nuostatą, nurodant viešinamos informacijos apie mokymų teikėjų leidimus sąrašą. Atestatų turėtojų, mokymų teikėjų leidimų ir fizinių asmenų pažymėjimų turėtojų asmens duomenis ir kitus duomenis apie atestatus, mokymų teikėjų leidimus ir fizinių asmenų pažymėjimus būtina viešinti iki šių dokumentų galiojimo panaikinimo dienos, nes būtina sudaryti palankias sąlygas paslaugų ieškantiems suinteresuotiems asmenims rasti atestatus ir pažymėjimus turinčius paslaugų teikėjus. Mokymų teikėjų, kurie turi leidimus vykdyti fizinių asmenų, dirbančių su fluorintomis šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis, ozono sluoksnį ardančiomis medžiagomis ir jų turinčia įranga, programas, duomenys skelbiami viešai tam, kad fiziniai asmenys, norintys gauti pažymėjimus pagal atskiras mokymo programas, lengviau surastų mokymų teikėjus. Atestatų ir pažymėjimų turėtojų duomenis viešinti ir nenustatyti duomenų teikimo apribojimų būtina siekiant tinkamai įgyvendinti Reglamento (ES) Nr. 2024/573 10 straipsnio 9 dalį, kuri nustato, kad valstybių narių atsakingų institucijų išduoti atestatai ar kiti dokumentai fiziniams ir juridiniams asmenims, kitiems subjektams lieka galioti ir pripažįstami valstybėse narėse pagal Reglamento (ES) Nr. 2024/573 10 straipsnio 10 dalį, Reglamento (ES) 2024/2215 9 straipsnį ir Reglamento (ES) 2025/625 8 straipsnį.

Projekte galiojančio įstatymo 19 straipsnio 3 ir 4 dalių nuostatos patikslinamos pagal Komisijos įgyvendinimo reglamentus nurodytus šio aiškinamojo rašto pirmame punkte. Atitinkamai papildomas galiojančio įstatymo 3 priedas „Įgyvendinami Europos Sąjungos teisės aktai“ 26 punktu įrašant Įgyvendinimo reglamentą (ES) 2025/1893 ir 27 punktu įrašant Įgyvendinimo reglamentą (ES) 2025/623.

Atsižvelgus į 2026 m. sausio 12 d. įsigaliojusį Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo Nr. IX-1005 pakeitimo įstatymą Nr. XV-490, kuriuo nauja redakcija išdėstytas Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos valstybinės priežiūros įstatymas ir vietoj termino „*aplinkos apsaugos valstybinė kontrolė*“ šiame įstatyme vartojamas terminas „*aplinkos apsaugos valstybinė priežiūra*“, o vietoj „*aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnas*“ – „*aplinkos*

apsaugos valstybinės priežiūros pareigūnas“, į Projektą įtraukti galiojančio įstatymo 21 ir 24 straipsnių, 25 straipsnio 1 dalies ir 1 dalies 5 punkto, 2 dalies, 27 straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktų, 28 straipsnio 4 dalies, 29 straipsnio 1 dalies, 2 dalies 1 ir 8 punktų, 30 straipsnio 1 dalies pakeitimus, suderinant Projekto nuostatas su Aplinkos apsaugos valstybinės priežiūros įstatymu.

Projekte 1 priede pakeičiami 1 punkto 1.26 – 1.28 papunkčiai, nustatant, kad Lietuvos ūkio subjektai galėtų vykdyti anglies dioksido geologinį saugojimą saugyklose, kurios turi leidimus, ne tik išduotus pagal Lietuvos Respublikos anglies dioksido geologinio saugojimo įstatymo 6 ir 7 straipsnių reikalavimus, bet ir pagal Direktyvos 2009/31/EB reikalavimus, kitose ES valstybėse narėse. Tai aktualu vykdant Lietuvoje surinkto CO₂ transportavimą į CO₂ geologinio saugojimo saugyklas, esančias kitose ES valstybių narių teritorijose.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymų projektus toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimtų įstatymų pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas, kadangi Projektu siekiama užtikrinti galiojančio įstatymo nuostatų suderinamumą su Viešojo administravimo įstatymo duomenų ir informacijos viešinimo reikalavimais, Komisijos įgyvendinimo reglamentais, nustatančiais fizinių asmenų, dirbančių su fluorintomis šiltnamio efektą sukeliančių dujomis ir jų turinčia įranga atestavimo, sertifikavimo ir kvalifikacijos tobulinimo programas ir atlikti redakcinio pobūdžio pakeitimai. Taip pat atliekami redakcinio pobūdžio pakeitimai susiję su tinkamu Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/87/EB perkėlimu į nacionalinę teisę.

6. Kokią įtaką priimti įstatymai turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Įstatymo projektas įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai neturės.

7. Kaip įstatymų įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Verslo sąlygoms ir jo plėtrai priimtas įstatymo pakeitimas neigiamos įtakos neturės.

8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams

Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Priėmus Projektą esamų teisės aktų keisti ir (ar) papildomų priimti nereikės.

10. Ar įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymų projektų sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo ir Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų.

Projekte naujos sąvokos neįvedamos.

11. Ar įstatymų projektai atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymų projektai atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas, Europos Sąjungos dokumentus.

12. Jeigu įstatymams įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti

Projektui įgyvendinti nereikės parengti nacionalinių teisės aktų.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymams įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Projektui įgyvendinti papildomų lėšų nereikės.

14. Įstatymų projektų rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Įstatymų projektų rengimo metu specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiems projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

Reikšminiai Įstatymo projekto žodžiai: „klimato kaita“, „ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema“, „anglies dioksido geologinis saugojimas“, „apyvartinis taršos leidimas“, „šiltnamio efektą sukeliančios dujos“, „fluorintų šiltnamio efektą sukeliančių dujų tvarkymo atestatas“, „fluorintos šiltnamio efektą sukeliančios dujos“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.